

Основні тези звернення президента США Джо Байдена до Конгресу «Про стан справ у країні»

Вікторія Орлик, відділ зовнішньої політики

7 лютого президент США Джо Байден виступив перед оновленим складом Конгресу з доповіддю «Про стан справ у країні»¹. Традиційне президентське послання було майже цілковито присвячено економічним та внутрішньополітичним питанням. Невеликий міжнародний блок у другій частині промови складався з двох частин: протидія російській агресії в Україні та конкуренція США і Китаю. Як і минулого року, на виголошення послання як почесну гостю було запрошено амбасадорку України Оксану Маркарову.

Висновки

- Наступні два роки каденції Дж. Байдена та адміністрації демократів буде визначено розгортанням президентської кампанії 2024 р. Поляризація настроїв американського суспільства, яка потужно виявилася під час проміжних виборів до Конгресу восени 2022 р., дедалі сильніше позначатиметься на внутрішньополітичному порядку денному, подекуди ставлячи досягнення важливих для функціонування держави рішень у залежність від політичної конкуренції.

- З початком президентських перегонів інтенсивна політизація внутрішньої ситуації в США лише поглибиться, справляючи негативний вплив і на зовнішньополітичний вимір, зокрема на трансатлантичне партнерство та ситуацію з допомогою Україні. Збереження двопартійної підтримки з боку Сполучених Штатів і далі буде одним з пріоритетів діяльності української дипломатії у коротко- і середньостроковій перспективі.

Починаючи промову, президент привітав нового спікера Палати представників республіканця Кевіна Маккарті та назвав визначальним моментом дальшої плідної співпраці двопартійну єдність і готовність досягати консенсусу

---

¹ Remarks of President Joe Biden – State of the Union Address as Prepared for Delivery / The White House. 2023. 07 Feb. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/07/remarks-of-president-joe-biden-state-of-the-union-address-as-prepared-for-delivery/>

зادля головної мети – «відновити душу нації, відбудувати основу Америки – середній клас», тим самим об’єднавши країну.

Акцентуючи на успішному досвіді міжпартійного співробітництва, президент подякував законодавцям від обох партій, які підтримали важливе для країни законодавство, зокрема, законопроект про інфраструктуру – він передбачає інвестиції в трильйон доларів (Infrastructure Investment and Jobs Act) та розширення медичного обслуговування ветеранів (Heath Robinson PACT Act).

Говорячи про здобутки, Джо Байден відзначив скорочення безробіття до 3,4 % (найнижчий рівень за останні 50 років), створення 800 тис. нових робочих місць (найвище досягнення за останні 40 років), а також зростання виробництва та обсягів американського експорту. Подальший розвиток промисловості планують забезпечити завдяки початковій масштабній реконструкції інфраструктури, поверненню до масового виготовлення електронних мікросхем саме всередині США та розвитку зеленої енергетики. Державні інвестиції на відновлення виробництва стимулювали надходження приватних інвестицій, які за минулі два роки склали 300 млрд. дол. Дж. Байден запевнив, що залишається «президентом для всіх американців», і пообіцяв підтримувати інфраструктурні проекти політичних опонентів (the Brent Spence bridge, Ohio) – це допоможе ще більше об’єднати країну.

Значної уваги приділено потребі **знижити дефіцит бюджету** та прийняти закон про підвищення стелі державного боргу (нинішній адміністрації вдалося скоротити дефіцит бюджету на 1,7 трлн дол. – найбільше в історії США). Наголошено, що саме за попередньої адміністрації державний борг зростав чотири роки поспіль, чого раніше не допускав жоден президент: «25 % суверенного боргу, який накопичувався 200 років, додала попередня адміністрація» (ця репліка спричинила бурхливе невдоволення ультраправих депутатів на чолі з Марджорі Тейлор-Грін, унаслідок чого спікеріві К. Маккарті довелося закликати свою фракцію до тиші).

Серед основних економічних та соціальних завдань, які потребуватимуть спільної роботи обох партій, президент відзначив такі:

- зниження страхових внесків згідно із Законом про доступне медичне обслуговування, обмеження вартості інсуліну;
- розширення доступу до дошкільних освітніх установ, зменшення тягарів студентських кредитів, розширення системи грантів на навчання;
- посилення антимонопольного законодавства, зокрема запобігання практиці отримання великими онлайн-платформами «несправедливих переваг» для своїх продуктів;
- податки для заможних – президент закликав запровадити мінімальний податок для компаній з оборотом більше мільярда;

- даліше скорочення дефіциту бюджету (до 2 трлн дол. протягом наступного року), що потребуватиме політичного консенсусу під час утвердження президентських пропозицій з бюджету.

Міжнародний вимір

Україна. Вторгнення РФ стало «випробовуванням століття» – і для Америки, і для всього світу. Постали питання про те, як відстояти й захистити найголовніші принципи та свободи, суверенітет і демократію загалом. Спроможність такого захисту важлива, бо застерігає потенційних агресорів від створення загроз безпеці та процвітання.

Нині можна констатувати: США знову зробили те, що здатні робити якнайліпше – повели за собою (we led), об'єднали НАТО і створили глобальну коаліцію, протистоять агресії Путіна: **«ми будемо з Україною стільки, скільки буде потрібно»**.

Китай. Америка працює заради більшої свободи, гідності й більшого миру не лише в Європі, а й будь-де. До приходу адміністрації демократів ішлося про те, що КНР нарощує свою могутність (increasing its power), натомість Сполучені Штати втрачають позиції у світі (falling in the world). Зараз ситуація змінилася.

Президенту Сі донесено прагнення конкуренції, а не конфлікту. Уряд США інвестує в американські інновації, у галузі, що визначатимуть майбутнє і в яких уряд Китаю має намір домінувати.

На порядку денному – інвестування в альянси й робота із союзниками для захисту передових технологій, модернізація збройних сил для забезпечення стабільності й стримування агресії.

На сьогодні Америка перебуває в найсильнішій позиції за останні десятиліття з погляду конкуренції з Китаєм чи будь-ким у світі. Водночас задекларовано прихильність до ідеї співпраці з КНР там, де це може сприяти просуванню американських інтересів та є корисним для світу. Проте на будь-які загрози суверенітету з боку КНР (як-от інцидент із зондом у повітряному просторі США) жорстко реагуватимуть.

Перемога в змаганні з Китаєм має об'єднати всіх; Америка знову єднає світ для відповіді на серйозні виклики – від кліматичних проблем і глобальної охорони здоров'я до продовольчої безпеки, тероризму й територіальної агресії.

У прикінцевій частині Джо Байден заявив, що в Америці **немає місця політичному насильству**, згадавши штурм Капітолія та напад на будинок експікера Конгресу Ненсі Пелосі. Він закликав: «демократія не повинна бути партійним питанням (a partisan issue), вона має стати загальноамериканським питанням».